

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytörszékben.

PROHÁSZKA OTTOKÁR dr.

MEGYÉSPÜSPÖK

SZÓZATA A KERESZTÉNY MAGYAR IFJUSÁGHOZ!

ÜNNEPI BESZÉD,

TARTOTTA KALOCSÁN, A SZT. IMRE-EGYLET
KÖZGYŰLÉSÉN.

A történelem sora ma ugyanaz ma, ami volt régen. Jézus jár az emberiség útján. Találkozik vele szemben jön a beteg, halálra sebzett ember. Igen, mert beteg ma is az ember. Hiszen még annak a Krisztusnak a szemébe is úgy néz, mint aki egy idegen világba szegzi a szemét. Az ember halja és valamiképp el is hiszi, hogy a kereszténység valamikor izzó napja volt a kultúrának, de most úgy látszik — gondolja, — mintha az a nap elhomályosult volna, sötétbe borult volna, mintha az a nap kialudt volna.

Úgy érzi most már magát az ember, főleg a művelt ember, mint aki egy kertben jár a hűvös őszi reggel borzongásában, van szépség körülötte, még virágok is pompáznak, de az a szépség a hervadás szépsége, az a pompa, az a halál pompája. Igen, így van az a művelt ember, elhiszi hogy a kereszténység hatalmas folyam volt, amely kulturát hordozott, amely kulturát hordozott, amely kulturát öntözött, de most ez a kereszténység már csak pusztító ágya annak a hatalmas folyónak, amelyben már alig szivárog egy kis vízcseke.

A modern ember elhiszi, hogy Krisztus karja emeltyű volt, amely egy világot emelt ki a bálványimádás sötétségéből a monizmus magas kulturájára, elhiszi, hogy a Krisztus keresztfája hatalmas eke volt a régi világok kökemény hantjának felszaggatására — de azért ő most már csak úgy nézi ezt a kereszténységet, mint a múzeumokban a régi követő gépeket, vagy fal-törő kosokat, amelyek alá az van odairva: Archeologia.

De higgyétek el, hogy amikor én ezt esce-telelem, higgyétek el, hogy én akkor nem vádoló, nem is akarok vádaskodni, értem, megértem én ezt. Én nem vádoló, sőt mintha megcsuklanék a karom, úgy érzem, hogy egy mea culpát vagyok kénytelen a mellemre döngetni. Tehet-e az ember arról, hogy fáradt? Tehet-e az ember arról, hogy halavány, arról, hogy az élete hervad, arról, hogy a lelke beteg? Megtettünk mindent, hogy a pünkösöd éltető lehetését magunkba szívjuk? Arra törekedtünk, hogy ez a kultúra ki ne siklanék a kereszténység kezéből? És ekkor meg-száll engem a nagy mulasztások érzete; ugyan-akkor visszajön a szememre a régi kultusz, ma-gam előtti látok egy isteni alakot: ez Krisztus, igen és Krisztus szól: Ne félj ember, ne félj, Krisztus él, et hodie, ma is, Krisztus mellett áll, azért, te ember, reám hallgass: ha mulasztottál, tedd jóvá, ha elhanyagoltál, tedd jóvá, teremts, akoss, gyujts fel egy új világot a régi kereszténység szellemében, állj ki, mutasd meg magad, hogy élsz, hogy képes vagy és akarsz is munkálkodni, hogy ujuljon meg a világ színe és szíve.

Ezt suhogtatta ez a zászló is, a Szent Imre-Körnek, a jövő intelligenciájának a zászlaja: új világot, új nemzedéket, nem blazirt, szkeptikus, szöke bestiát, hanem embert, Isten képe és hasonlatosságára teremtett embert! Nem mond-hit le a kereszténység az ő nagy hivatásáról! már fél tizenkettőt ütött az óra, teremtetek új világot, új lelkeket, új intelligenciát!

Ez a célzat hozott össze bennünket Kalo-csára. Igen, idejöttünk Kaloácsára, mert hol van jobb, áldottabb, szentebb kéz annál, mely itt ne-vel. Én magam is felhasználom ezt az ünne-pélyes pillanatot, hogy kinyilvánítsam: én is itt nevelkedtem. Ha valahol a hit nevel katonákat, akkor itt van az, itt nevelünk, itt toborzunk mi magunknak pretoríánusokat, tríariusokat, a Jézus szent neve alatt vízkedő társaság zászlaja alatt. Ez a cél hozott engem is ide, hogy a katolikus intelligenciánkat újra bemutassam, mik a mi tö-rekvéseink és hogyan kell érvényesülnünk?

A mi törekvésünk első sorban modern em-beret — és pedig miután ez intelligens embernek van legnagyobb szüksége rá, — az intelligens modern embert, ennek a mai korunk az intelligens emberét beieállítani ebbe a Krisztusi légkörbe, a krisztusi légkörnek a világába. Ez a légkör egy egész világ, olyan világ, amilyent nem terem, nem képes teremteni semmiféle emberi ész, tu-domány, művészet. Teremt az ész egy csodálatos világot, ahol minden rugóra jár, minden csupa gép, de ahol ép azért minden rideg számítás, ahol szív nem dobog, érzelem nem hevül. Van, látok egy másik világot is, amelyben van lélek is, vagy valami olyanforma, mint az állati lélek, ez olyan szines, pompás, buja, kábítóan illatozó, szenvedélytől szikrázó, olykor meg hangulatoztól méla világ, ez a művészet világa, vagy költészet-nek is hívják. És ezeken kívül van még több világ is; hisz mindennap látjuk, miként terem a kereskedelem napról-napra egy új, özö, kimé-letlen, gyorsan változó, de mindig hétköznapi világot; terem a politika egy kiszámíthatatlan, állhatatlan, megbízhatatlan világot és mindezek után érezzük, hogy a lelki embernek is szüksége van egy lelki világra, egy ezektől különböző atmoszférára, egy csillagos, szivárványos menny-oroszra. Erre szükség van, mert vannak erős lelkek; ahol pedig erős lélek van, ott világ aka- kul. Így teremti meg a lelki ember az ő sajátos világot. Ahogy a halnak óceán kell, az orosz-lánnak pusztá, sivatag, épügy a léleknek eszmé-nyi, csillagos, fenséges nap sugaras világ kell; a növénynek is napfényre, világsugárra és melegre van szüksége, a léleknek, az én szegény lelkem-nek hit, bizalom kell, hinni az életben, bizni kell az életben. Nem szabad azt mondani: élni oly nagy büti, hogy azért mindenkinek meg kell hálnia, nem szabad azt állítani, hogy az öntudat egy lángoló kín; ép ellenkezőleg: bizni, rendü-letlenül bizni, ragaszkodni az élet nagy feladatai-hoz, igen, ezekben bizni kell, nem úgy, mint töprengt a bizonytalanság sötét, rideg közziklá-ján Hamlet a kérdések kérdése felett: lenni, vagy nem lenni?

Ez a szkeptizmus, a mindenttagadás, ez

a haldoklás irányzata. Fordítsuk el róla a tekin-tetűnk: ez a sötétség, nekünk pedig világosság kell, napfény áthidalva eszménységgel és ezek mellé hit és bizalom. Erre van nekünk szüksé-günk. És engem a lelkem valahová huz, nekem ezt követelnem kell és követelnem is, megyek én oda, ahova lelkem vonz, ott Isten-közelséget talá-lok. Én oda megyek, rohanok, mert vonzódom. A fiziológia nem elég, a világ nemcsak atomok-ból áll és nemcsak ez a külső világ áll, létezik egy belső világ is és ez az Isten fátyola s en-nek a fátyolnak a lebenedésénél én az Isten arcát látom, és az Isten arcából kiérzem az Isten szí-vének a melegét. És az isteni szívnek a moeje azt eredményezi énbennem, hogy nekem a lét, az élet, a küzdelem iránt bizalmam van. Ez a bizalom nekem erőt ad s az erőtől fakad az a meggyőződés, hogy amit én hiszek, érzek, az való.

Nézzétek, kedves Testvéreim, nektek világos-ság kell. Nézzétek a történelmet, nézzétek az Ur Jézusnak és az ő egyházának történelmét, oda bele van ágyazva a mi életünk. Nézzétek a evangéliu-mot, ott találkozik a szegény, sötétben botorkáló emberrel a világ Világossága és a kitátja az ő fenséges szent Szívének csengő harmoniáját és ezt nevezzük evangéliumnak. Ebben az evangéli-umban emelkedik fel az ember Istenhez a világ Megváltójának erejéből: ott válik igazán nemes szép, emberi emberré az ember az Ur Jézus szavából sarjadzó tiszta erkölcsiségből. És végül az utolsó vacsoránál elcsatán az ő szeretetének csókja, ez az Oltáriszentség.

Lássátok be magatok is, hogy mire van nekünk szükségünk, lássátok be, hogy e világos-ság a Krisztus világossága kell nekünk mert enélkül sívár, tehetetlen, sötét, szánalomraméltó egzisztenciák vagyunk. Váltótok ki ezt a világossá-got egy természetfölötti hitben végigélt keresztény életben. Testvéreim, Keresztény Ifjak, így éljétek virágoztatok és gyümölcsözzetek!

Ha eszménységet keresek, nem kell tovább mennem, ott van a mi katolikus Anyaszentegyhá-zunk, ettől kölcsönözök mindig, ha eszményre, ideálra van szükségem. Megcsuklik a térdem mindig, valahányszor erre a szent egyházra gon-do-lok. De tényleg ez azon egyház, amelynek a lámpása soha ki nem aludt, nem alszik ki, amely-nek az olaja soha ki nem fogyott, ez azon egyház, amely az Ur Jézus szeretetét megőrizte számukra és az ő öt szent sebével szinte hipnotizál s még egy híres protestáns angol is azt mondja: „Soha sem szabad a katolikus anyaszentegyházat le-kicsinyelni, mert szentjei vannak.” — Igen, az egyházat, a mi szent édes anyánkat azért sem szabad lekicsinyelni, mert szentjei vannak, embe-rek a mi husunkból és vérünkben, olyan szentek akik a kereszt, a világot megváltó kereszt alatt összejönnek, hogy a szent Szűz bánatának, fájdalmának örök szent Grál-edényei legyenek, szent-jei vannak, akik betegeket ápolnak, szentjeink akik szent Bernáttal az utasok, fáradt vándorok befogadói, gondviselői, a viszontagságok enyhítői.

Ez a csadák szent világa, amely így fetárul előttünk. Pedig ezeknek hősei, ismétlem, a mi

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOSNÉ
VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 4 oldal.

FJNb00000105

testünköl, a mi husunkból, a mi vértünköl való emberek. — Ha az Ur Jézus nem tudjuk elérni, ha hozzá közeledni restek, vagy fáradtak, gyengék vagyunk, itt vannak a szentek, az ő történetükbe álljunk bele, az ő életüket töltsük ki. Itt is vannak magaslátok, amelyek felhágni törekedhetünk: itt is vannak fátylak, amelyek után bátran, bizton, járt uton haladhatunk. Itt cseng az angyalok karéneke: „Gloria in excelsis Deo!” tiszta ajkáról itt van a kilátásunk halhatatlanságra, itt van a maradó, soha nem fonnyadó örök szépség, élvezet, gyönyör, édesebb, tisztább, szentebb, mint ettől a kéjtől undok, lihegő szenvedélyes világban.

Testvéreim, mondjátok, lelkesedjétek és kiáltatok: No hát bele állok ebbe a világba, a szívemet, a lelkeimet telesszivom és azt mondom, hogy Istenem segíts, nyujtsd karod, hogy elérhessem azt, amire törekedem, amire te feltűztél. Vezess, gyámolíts, mert tudom, hogy nélkülöd mit sem tehetek, ragadj meg és segíts, mert érzem, hogy ebben a kietlen, köpár, ridegségben nem akarok élni, nem akarok itt ebben megmaradni és ütiöt-kopott existencia lenni. — Nézzétek milyen szánalmas az a féltelmes sas, mikor tehetetlenül csapkodja szárnyával a kalitkája vasrácsait. Nézzétek az oroszlánt, amint körben jár ketrecében, vagy mikor őre megpiszkálja egy hosszú vasbottal, mily megvontan morog és tekint végig a nézőkön, — ugye látjátok, milyen sötét, szánalmas alakok ezek, minő szegénység rí le erről a képről?

Nézzétek, tekintsetek bele az evangéliumba és előttek áll Krisztus és mellette állanak a mi testvéreink, a szentek, akiknek lelke ott reszkett a ti lelketekben! — Nincs senki, akit ilyenkor nem szállna meg a mélység érzete. Testvéreim, álljatok bele ebbe az életbe, álljatok bele ebbe a krisztusi napsugaras világba, ébresszétek fel magatokban az öntudatot, hogy hitetek legyen, a hitben eszmény s ebben a ti meggyőződésük is benne legyen, mert a meggyőződésben érzés, erő, hatalom van.

Kedves Testvéreim, legyetek meggyőződve hogy bármennyire hatnak az emberre a kultura benyomásai, annál jobban kezd imponálni majd nektek az a nézet, ez az eszményi világ. Legyetek meggyőződve, hogy akármilyen szép, fényes, izzó színben csillog is az, amit Istenről elfordult világunk, bűnnek hívunk, — a lélek oly mélység, amelyet kitölteni nem lehet semmivel sem. Ha a ti szívetek termőföldje telve van az eszményiség gubóival, akkor lehetetlen az életnek, a szenvedélyeknek akár pokoli tüzével is onnét azt kiirtani. Hogyha igazán önmagotokba szálltok és kikérdezitek magatokat, azt kaptjátok feleletül, hogy nektek okvetlenül bizalommal, a hitnek átérzésével kell fordulnotok ehhez a világhoz és felárni ott a lelketekben azt, ami legbelül van, ami onnan tulról való.

Tudjátok jól, hogy lehet oroszlánkölykeket szelidíteni, ezt mindenféle betanítani, tenyérből etetni, lehet vele mindenféle képen játszani, de mikor az egyszerű vért izelt, akkor hiába a szelidítés máza, felébred benne a pusztai erő, az a vak, féltelen ösztön, felébred a vad természet ereje és nincs hatalom, amely ilyenkor megfékezni képes volna. Minden emberi ellenállással szemben is győző a természetes erő, az ösztön. Kedves Testvéreim, igyatok ti is abból a vérből amely az Ujszövetség vére és akkor tibennetek is megújul az Istenről belétek öntött óserő, fellobban és kitör. Igyatok abból a vérből, amelyre Krisztus mondá: „Ez az én vérem,” amely vérből testvéreitek, őseitek ittak s vértanuk lettek. Ez a vértokon azzal a világossággal, a melyet a szentek magukban hordoztak. Csak egy kis vért kell izelnetek, hogy feltámadjon bennetek az örök élt vágya, igyatok ebből a vérből és egészen mások lesztek. Meglátjátok, hogy átérzitek az evangélium és a Krisztus szavai nyomán: „Ez az én vérem, az „Ujszövetség”, — átérzik azt a meletet, azt a benne levő kimondhatatlan édes-séget; akkor megszáll benneteket az a pünkösdi tűz, amely a lángjával szeretetet gyújt mindenfelé maga körül és azt eszközi, hogy ezt mondjátok: Uram, Istenem, köszönöm a Te kegyelmedet, erőt érzek magamban és amit hittem, azt bele állítom az életbe.

Kedves Testvéreim, ezt mindenki megteheti, erre mindenhol nyílik alkalom. Hinni, bízni kell,

erősen, határtalanul; a lelket felogni nem lehet, de meg kell kísérteni, hogy azt a szárnyra kelő fiókat feldobjuk a levegőbe, hadd tanuljon meg repülni. Ha van igényünk az örök életre, akkor ezt nem lehet semmiféle mézes-mazos bujassággal elcsúszítani. Akármilyen fátyollal veszed körül magadat, azon keresztül áttükröződik az arc, az Isten arca, amely előtt ki kell lárnunk a lelkünket, nem fér meg benne az örökkévalóság az ő nagy terhével. — Látjátok már ugyebár a napnyugtát? Akkor látnotok kellett azt az égő piros tűzfényt azokon az egyszerű házak ablakain is, ugy-e? Pedig hát mit látnak ezen az egyszerű alacsony kis ablakon? Semmit, épen semmit, csak a legyek járják. De nézzétek meg akkor, amikor a nap rásüt, milyen arányszínben csillog. Égy így van a ti lelketeket is, csak a bűn legye járja és éktelenül el, épen azért azt kell értenek, hogy az Ursten tükröződjék vissza a ti lelketeken, pünkösdi tűz kell nektek, egész máglya és ha ez meglesz, akkor a fényvel egy halhatatlanságból merített köllészet-fogtok magatokban hordozni. Igen ilyen lesz az a lélek, amint a Szentírás mondja, hogy ha az Isten lelke read száll, egy egészen idegen lényvé változol át. Igen, átváltozol egy tiszta lelki emberré, lesz belőled egy „vir alienus”, egy idegen, egy különb ember, nem az a szőke bestia vagy, hanem az Isten képmása.

Kedves Testvéreim, kell-e egyéb a modern kulturának, mint ez? Kell-e a magyar népek egyéb, mint ilyen megváltozott, teljesen átalakult nem hétköznapi típusok, amelyek az Isten képmásából vannak kivágyva. Látjátok, ezt kell megszereznetek mindenekelőtt, s ha ez megvan, akkor át fogjuk élni azt, amit leszünk és lássátok, itt csattan az ostar, nekem nem csupán hit kell, olyan hit, amely csak katekizmus, nekem nem csupán hit kell, hit, amely klerikalizmus, nekem olyan hit kell, hit, amely a világban mindenütt átéli a Jézus evangéliumát és megszerzi magának a szízia, erlőcsös életet.

A Szent Imre Együletben olyan katolikus ifjakat akarunk nevelni, akik nem a betűn rágódnak, mert a betű ő, olyan ifjakra, akik erősek, nem betegek, mert betegekkel harcba menni nem jelent győzelmet, pedig nekünk a küzdelemben győznie kell.

Tudjátok-e mi a különbség a filozófia és a hit között? Kedves Testvéreim, sok, nagyon sok a különbség. A filozófiára azt mondhatnánk, hogy az majdnem csak valami negatív dolog, az csak valami lenyomat. Es a hit, a hit egészen más, az egy átél egy egész hosszú életben ki-váltott érzés.

Ismétlem, nekünk nem szabad szavakon rágódnunk, nekünk olyan emberek kellene és mi magunk is olyan emberek akarunk lenni, akiknek a szent, a felséges kereszténység imponál, olyan emberek, akik a saját örönnel keservesen kidolgozott erlőcsiségünkől élünk, akikben az atomok fajsulya, az örök dolgoznak és energiát szabadítanak fel, akikben a kereszténység mélyeséges átérzése lüktet. Ha ilyenek leszünk, akkor leszünk bizonyosak arról, hogy élünk és pedig krisztusi életet élünk; akkor, ha munkásan, ha mindjárt keservesen, de tisztán, szeplo nélkül, kitartóan az egész evangéliumot végigéljük, akkor krisztusi emberek leszünk. Hallgati, vagy hirdetni az evangéliumot végigéljük, akkor krisztusi emberek leszünk. Hallgati — vagy hirdetni az evangéliumot, ez tiszteletreméltó foglalkozás, de, — ha mindjárt terhesebb is: — de tiszteletré méltóbb is: evangéliumot élni, igen a Krisztus keresztjének, vérenek, Egyházának, hét szentségének történetét végigélni, ez az igazán tiszteletreméltó foglalkozás, ez dicső foglalkozás, hősí dolog.

Az Isten pünkösdi Génusza is élettal dolgozik és életet, olyan életet, amelyre az előbb rámutattam, olyan életet: dicsér az Isten prófétájának szava is: „O, quam pluchra est casta generatio, cum claritate, immortalis est enim memoria illius, quia apud Deum nota est et apud homines.” Igen, az ilyen életnek halhatatlan az emlékezete mind az Istennél, mind pedig az embereknél. Ez a felséges programot megvalósítani van hivatva ez az ifjúság, a jövő magyar intelligenciája, a Szent Imre-Kör. Ezt a programot tartssuk be, igen ezt tartssuk be és nem bántjátok meg, akkor szívesen haltok meg és akkor

nektek is kedves és maradó emlékezetetek lesz. Viseltessétek tehát tisztelettel ezen törekvés iránt amelynek képviselője ez a zászló és tartások magatok is kötelességtek az evangéliumot rehabilitálni a világ előtt, egyesüljünk a szeretetben.

Legyen ez a zászló a győzelem, a siker koszorúja, legyen ez a csapat, amely a Szent Imre Egylet tagjaiból áll, legyen ez a csapat olyan, hogy a kulturának összes értékeit magunkhoz tudjuk olvasztani.

Kedves Barátaim! Vegyétek kezetekbe a hit pálmagát, vegyétek magatokra annak az apokalyptikus csapatnak a fehér ruháját és mindenekelőtt átéljétek az evangéliumot: ez az első. Akkor ez a három dolog nem csupán a régi emlékeknek, régi gondolatoknak a suhogása lesz, hanem a dicsőségnek, a jelennek, az életnek, a valóságunk jelszava. Ervényesíteni újra azt a régi evangéliumot, krisztusi életet élni, most a huszadik században: ezt írjuk fel arra zászlóra. Nem szóval, hanem tettel hirdetni az evangéliumot, ez érdemi a legnagyobb dicséretet, ez az én beszédemnek az összes aspirációja, erre törekedjünk, ez lesz a viktória! Egy világot felemelő, hittel babért arató győzelem!

UJDONSÁGOK.

A Fejérmegyei Napló telefon száma 208.

— **Kinevezések.** Kralovits Imre székesfehérvári m. kir. adóosztot adóhivatali segédgé; Dalmi Kálmán székesfehérvári és Németh Lajos móri adóhivatali gyakornokokat adóosztékké nevezte ki a pénzügyminiszter.

— **A kath. népszövetség** központi irodájának vezetését *Huber János*, a Westungarische Volksblatt szerkesztője, győregyházmegyei pap vette át.

— **Templomfelszentelés.** Emilitették már, hogy Kislángon Zichy János gróf v. b. t. t. nagy áldozatkészséggel gyönyörű templomot építtet. A tempom felszentelését folyó hó 19-én maga végzi a megyéspüspök Prohászka Ottokár dr. A felszentelési ünnepség a következő sorrendben fog megtartatni: 9 órákor benedikálás, utána szent mise s közben szent beszéd, melyet a főpásztor mond. Mise után a bérmálás szentségét osztja ki a főpásztor. A templom felszentelése körül gr. Zichy Lujza ömeltósága fejt ki áldozatos tevékenységet.

— **Véglegesítés.** A Tóvárosi Szent Imre kisdudovó egyesület választmánya folyó hó 4 én K. Horváth István pelvárosi esperesplebános elnöklével ülést tartott. A választmány kimondotta Bruza Mariska ovónó véglegesítését.

— **Pápa-ünnepély.** A fehérvárcsurgói kath. kör legelső népebb összejövetelét az arany-misé X. Pius pápa benedikálás szentelte. Már maga gondolat ünnepi hangulatba hozta a kis fau kath. népét s telt kath. kör várta az ünnepély megnyitást. Együtt ünnepelt a község kath. népe az intelligens közönséggel.

Schich Emil feygyűlést nyitotta meg az ünnepélyt emelkedett szellemű beszéddel. A Szent Atyát csak tettekkel lehet ünnepelni, egyesülvén az erő: a katholicizmus értéke társadalmi szervezetségétől függ — nagy tetszés között. A szép beszéd nemcsak mint lélekemelő megnyitó, állta meg helyét, de a kath. társadalmi tevékenység programját is magában foglalta. Az ünnepély fényponjta Schich Emil egri egyházm. alszerpap beszéde volt. A nagy szeretettel áthátott beszéd nagy hatást kéltett. Nagy lélek szolt beszédében ifju pápnál szinte szokatlan szónoki ügyességel. Restaurációt, megújodást kíván sz. Atyánk. Az ujjászült első eleme a vallásos család. Teremítsünk jó családokat!

Közben Simon József iskolásfú Kís Menyhért „X. Pius” c. köteményét szavalt; majd

meg az iskolalányok kedveskedtek két kit színjelenettel. „Az állatok versenye” és „Szent Erzsébet és a porleány c. darabban. A közönség, melynek sorai között nem egy könyező szülő volt, sokáig ünnepelte a kis színészeket. A szindarab betanítását az irtalmas nővérek végezték.

Az ünnepélyi Potyondy Imre jelenleg foszörgői kiségitő káplán zárta be. A hangulat emelkedett volt, tüzelésre nem volt szükség. A lelkesedés tetőpontra hágott, mikor Schich Emil felügyelő urat nyilvánosan a kör színe előtt arra kérte fel, hogy a kör elnöki tisztségét fogadja el. Schich uradalmi felügyelő nagy lelkesedéssel fogadott válaszában késznek nyilatkozott a kath. kör elnöki tisztségének betöltésére.

Egyházmegyei hír. Az egyházmegyei hatóság a balinkai plebánia ideiglenes vezetésével Atzél Lajos áldozópapot bízta meg, a ki egy idő óta egészségi állapotja miatt nyugalomba vonult s most egészségi állapotának jobbra fordul-tával átvette a plebánia vezetését.

Tanítók közgyűlése. A Fejérmegyei Tanítótestület f. évi október hó 14. és 15-én Székesfehérvárott, a vármegyeház nagytermében tartja XXXIV. évi rendes közgyűlést, a következő tárgyszorozattal:

Október hó 14-én d. u. 3 órakor. 1. Elnöki megnyitók. 2. Az 1907/8. t. évi szóló jelentés felolvasása. 3. A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása. 4. Az 1907 évre vonatkozó pénztári számadások bemutatása. 5. A pénztárvizsgálók jelentése. 6. Az 1909. évi költségelőirányzat tárgyalása. 7. Az Eötvös-alap helyi bizottságának számadásai. 8. Jelentés a Tanítók Házában leteendő II. alapítványról. 9. A közp. könyvtáros jelentése. 10. A bíráló bizottság jelentése. 11. A gyógy pedagógia és módszere. Előadó Párkányi Aranka (Székesfehérvár).

Október hó 15-én d. e. 9 órakor. 12. A nyugdíjörvény revíziója. Előadó Berger Vilmos (Sárbogárd.) 13. A Magyarországi Tanítók Országos Szövetsége. Előadó Teleki Sándor (Székesfehérvár.) 14. Egy közp. bizottsági tag és 3 állandó számvizsgáló választása. 15. Az Eötvös-alap helyi bizottságnak újjáalakítása. 16. Az Országos Szövetségbe küldendő 4 tag választása. 17. Indítványok. (Az indítványok írásban előre bejelentődnek.)

Egy apáca halála. A D. H.-ban olvassuk Severa nővér, családi nevén Tondori Mari, a Megváltóról nevezett szerzetesnő soproni zárójának tagja tegnap este a soproni járványkórházban meghalt. A fiatal, 21 éves szerzetesnő a tifusz esetek fellépésekor az anyaházból rendelték ki a járványkórházba a tifuszbetegnek ápolására és ott fertőztette meg a veszélyes kór, mely most a korai sirba vitte. Emléke legyen áldott.

Zarandoklat Bodajkra. A kath. népszövetség és ker. munkásgyűlés tagjai a jövő vasárnapon nagyszabású zarandoklatot terveznek megynék kies fekvésű szent helyére Bodajkra. A zarandoklatban előreláthatólag több százan vesznek részt. A zarandoklatot két csoportra női és férfi csoportok reggel 7—8 óra között induló különvonat viszi Bodajkra. A hazatérés délután történik. Ez alkalomra kiadott kedvezményes jegy ára 1 korona. A zarandoklatra jelentkező lapunk szerkesztőségében is lehet. A zarandoklat vezetője Halnek Béla hitoktató.

Szövetkezeti mézszárszék. A vasárnapi gyűlésen megalakított szövetkezeti mézszárszék már biztos uton halad a megalapítás felé. Az eddig jegyzett üzletrészek nagy száma már eleve biztosítja a lételet. Ma a polgármester és a hatóság mézszárszék felállításával megbízott közegek is örömmel fogadják az eszmét, anyagi és erkölcsi támogatásukat ígérték a szövetkezeti mézszárszék megalapítására. Saára Gyula dr. polgármesternél is van iv. ó is gyűjtői a részvényeseket, egy-egy részvény értékét 10 koronában állapította meg az alakuló gyűlés. Egyik városi tisztviselő meg az alakuló gyűlésen jegyzett 200 korona értékű részvényt. Részvénygyűjtő iverk eddig a következőknél vannak a polgármesteren kívül: Vass József dr. a népszövetség igazgató-

jánál. Ketskés Elek belv. kántornál, a Belvárosi Káth. Körben, Schmölts József árvaszéki kiadónál, a Keresztény Fogyasztási Szövetkezetben és a Fejérmegyei Napló szerkesztőségében. Ha a mézszárszék megnyitására szükséges 10.000 korona együtt lesz, a mézszárszék haladéktalanul megnyílik.

Halálozás. Kapitány Ernőné szül. Varhanek Teréz, életének 30-ik évében elhalálozott.

Hítvesgyilkosság Gárdonyban. A székesfehérvári szolgabírószákhöz Gárdony községből gyilkosságot jelző távirat érkezett, amely egy viruló szépségű 20 éves asszonynak gyilkos revolvertől kapott halálát jelentette. A gyilkossággal kapcsolatban különféle kombinációk indultak meg tudósítónk azért jónak látta, hogy megjelenjen a helyszínen s leplezeilen valóságukban keresse azokat a szomorú motívumokat, amelyek a tragikus esetet előidézték. A gyilkosság előzményeibe Boné Gyula ny. miniszteri titkár, gárdonyi földbirtokos nevét is belehozta a fáma, s itt nem tudjuk, hogy a mende-monda, a község lakosainak pletykahajhászata vagy pedig a szomorú igazság játszott-e bele a dologba. A gyilkos előadása szerint való az, hogy ifjú feleségének hűtlenségét nyilvánvalónak látta s lelkenek vihara közt kapta fel a revolvert, hogy kioltsa hitvesi boldogsága megrablójának életét. Az eset előzményei a következők: Boné Gyula nevelt leánya, Dombi Ágnes néhány évi ismeretséget kötött Taub Ferenc velencei csendőrszervezővel, ki a szomszéd Vencéről gyakrabban látogatott át Bonéékhoz, hogy a viruló szépségű Ágnessel együtt fűzzék jövőendő boldogságuk terveit.

Taub Ferenc, hogy megelégedett, boldog családi életet biztosítson magának, a budapesti állami csendőrszékhez vette fel magát. Terveit azonban megváltoztatta Boné Gyula, aki sehogy sem akart megválni a szép Dombi Ágnesről, akit 6 10 éves kora óta nevelt, mint gazdaasszonyának az öreg Ágnesnek édes leányát. Elhatározta, hogy a tulajdonában levő nagy korcsmát vezetésre az ifjú párra bizza, hol gondtalan megélhetést biztosíthatnak maguknak. Az esküvő 3 év előtt megtörtént, a régi jó viszony azonban Boné Gyula és Dombi Ágnes között ezután is fennállt. Gyakran átlátogatott Bonéékhoz, a férjtől ki gyanus szemmel nézte, hogy Bonééknál még most is mennyire otthonérzi magát, mindinkább elidegenedett. Férje a mende-monda után, de egyéb megfigyelése után is hitte, hogy a Boné-házhoz nemcsak rokoni kötelekek fűzik feleségét. Végzetes gyanu fogant meg lelkenek felesége hűségéről.

Megfigyelései a múlt kedd estéjén újra fel-dulták lelkenek bekéjt. Fehérvárról hazatérve arra kérte feleségét, készítsen számára nyughelyet, mert betegnek érzi magát. A felesége eleget téve a kérésnek, átment Bonéékhoz. Magára hagyta a korcsmát, mely tele volt vendéggel, az ott dőszölő seregélyesi vásárosokkal. A korcsmáros látva a kiszolgálás nehézkes rendjét, átstietet Bonéékhoz, hogy áthívja feleségét a korcsmai teendőkhöz. A rövid látogatás, mely megerősítette régebbi gyanuját, elhatározta volt a bekövetkező végzetes eseményre. Együtt ment haza feleségével, a kit beszólitott a belső szobába s megöltötte neki, — hogy többé átlépte a Boné-ház küszöbét. A menyecske könnyelműen ejtette ki a szót, hogy ő bizony ezután is átlátogat a házba. A férj ezt a nem várt szót hallván feleségétől, megragadta karját s szenvedélyének erejével tört ki.

Azt akarom, hogy nekem feleségem légy, s ezért abba a házba nem szabad menned. A menyecske meg mindig nem engedett, erre Taub felkapta a szekrényben álló revolvert s végzetes tette határozta el magát. A menyecske kiszakadva férje karjaiból, az ivón keresztül az utcára akart rohanni, a korcsmaajtóban azonban ismét találkozott. Vértfagyaláló volt ez a végtusa. Az asszony az ajtón kívül jutva göröcsösen szorongatta a kilincset, hogy megakadályozza az ajtó kinyitását, a férj meg teljes erővel dőlt neki, hogy az ajtón kijusson. Az erőfeszítésre rés támadt a korcsma ajtaján s azon keresztül talált utat a gyilkos golyó a menyecske mellébe. Hang nem jött ajkára, csak menedék után futott 52 lépést Bonéék lakása felé. Az utcának egyik gödében megbotoiwa holtan zuhant a földre. A férj még utánaszaladt, de látva felesége vesztét, maga ellen fordította a fegyvert. Ha meg nem akad-

lyozzák, az élet könnyelműen felfogott vagy félreértett rejtelmének két áldozatát teszik le a gárdonyi temető hantjai közé — sokak okulására.

Az anyatejtől

elválasztott gyermekek gyorsan kövérednek, erősekké és rózsás szintűekké válnak, ha a tápláló SCOTT-féle Emulsiót szedik.

A gyermekek szeretik és könnyen emésztik a

SCOTT-féle Emulsiót.

Orvosok és bábák az egész föld kereségén állaedóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió-t,

mert ismerik azokat a kiváló eredményeket, a melyek a SCOTT-féle Emulsió nyomán keletkeznek.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Az Emulsió való-sárlásánál a SCOTT-féle módszer volt a legyő-gyűt — a halászt — kérjük ügye-lembe venni.

Tudnivalók a népfelkelők jelentkezéséhez. Az 1893 évi XXXVII. t. cz. alapján mindazon katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek kik a közvédelmi seregben, a hadi tengerészetnél és a honvédségnél, vagy ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfelkelésre (rózsaszintű) ajánlati lappal el vannak látva, személyesen megjelenni, vagy írásban jelentkezni tartoznak és pedig: I.) a székesfehérvári jelentkezési állomásra Székesfehérvárott a Kégl György-utcai tüzoltó őrtanyán megjelenni tartoznak: Október hó 26-án, Nádasdladány, Jenő Sárkeszi Sárszentmihály, Urhida, Csőr. Október hó 27-én Iszkaszentgyörgy, Moha, Sárkeresztes, Inota, Zámoly és Sukoró. Október hó 28-án Pákoz, Velence, Kápolnásnyék és Gárdony községek. II.) A lovasberényi jelentkezési állomáson megjelenni tartoznak a község házáján Október hó 19-én Lovasberény, Pátka és Nadap községek. III.) A polgárdi jelentkezési állomáson megjelenni tartoznak a község házáján Október hó 23-án Tács, Falubattyán, Szabadbattyán, Csösz, Füle és Polgárdi községek. IV.) Az abai jelentkezési állomáson megjelenni tartoznak a község házáján. Október hó 21-én Aba, Soponya, Nagyláng és Seregélyes községek.

A jelentkezésre kötelezettek és az illető községi előjárók tehát ezen helyeken tartoznak a kitűzött napokon reggel 8 órakor pontosan megjelenni. A jelentkezésre kötelezettek legelőször évfolyama a folyó évben 1866 szételési év. Az írásbeli jelentkezésnél minden községi előjárónál ingyen jelentkezési lap kapható, melynek kitöltése és egyéb kezelése nézve a községi előjáróság és a jelentkezési lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást. Hogy kik jelentkezhetnek írásban, arra a népfelkelési utasítás 3 pontja nyújt felvilágosítást. A személyes jelentkezéshez a népfelkelési igazolványi könyv (ilyenek hiányában cselekedet levél, kilépési bizonyítvány, ajánlati lap) elhozandó, az írásbeli jelentkezésnél pedig csatolandó. A gazdák és uradalmak a cselekedet kötelesek ellenőrzési szemlére elereszteni. — A jelentkezéshez vonaton utazó népfelkelésre kötelezettek, ha magukat a vasuti pénztárnál a népfelkelési igazolványi könyvvel igazolják katonai menet jeggyel utazhatnak. Itt tartózkodó, de Ausztriában a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfelkelők hasonló minőségben és módzatok közt tartoznak jelentkezni, mint a magyar honosok. A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 2—5 egész 100 illetve 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetettnek.

Nyilatkozat.

Mélyen sajnálom, hogy a legutóbbi napokban távol levén Fehérvárról, csak most adhatok választ arra a dürrva hangu nyilatkozatra, amelyet a mézárások a Székesfehérvári Hírlapban eleven irányítottak.

A Fejérmegyei Naplóban a mézárások husárfelemeléséről szóló cikk névalírás nélkül jelent meg. A mézárások mégis ildomosnak tartották, hogy nem újságról, hanem hitoktatói és papi minőségemben kiabáljanak rám, vagyis: Iúd a papot! Ez cucilista tempó, a Népszava stílusa. Onnan megszoktam már s ez nem szokta zavarni az álmaimat. En sokkal gavallérabb leszek a mézárásokkal szemben. Elválasztom ben-nük a mézáróست az embertől. Megengedem, hogy a mézárások mint emberek lehetnek derék, tisztességes emberek, de hogy mint mézárások nagyon is rászolgáltak a kritikára, azt, az egész város husvásárló közönségének tanúsága szerint — azt hiszem, felesleges bizonyítanom. Sőt elválasztom a mézárások személyét a cikkirő személyétől is, aki sokkal okosabban tenné, ha a Fejérmegyei Naplónak járó 113 kor. tartozását fizetné ki, mint hogy ellenem cikkeket szerkeszt. Mert ha a mézárásoknak is ugy siet kifizetni a huskontól, mint ahogyan nekem sziveskedik elfelejtleni a tartozása kifizetését, akkor megértem, hogy miért olyan nagyon könnyű a mézárásokat arra biztatni, hogy a husvásárló közönség bört is lenyuzzák.

Az ügy érdemi részére a következőkben válaszolok: Azt, hogy a mézárások a hus árát 16 fillérrel felemelték, először Reé István főkapitány urtól hallottam, aki az egyik mézárszék előtt állva s a husárakat olvasva, a legmélyebb megbotránkozás hangján jelentette ki — nekem is, azután többeknek is, — hogy a mézárások tegnapról mára 16 fillérrel felemelték a vesepacsenyé árát. A második és harmadik esetet Pausch Rafael igazgató urtól hallottam, aki szintén megbotránkozva mondotta el, hogy magának Havranek János mézáróستól huszt hozatott s az 16 fillérrel drágább volt, mint az előző napon. A piacról hozatott hus szintén 16 fillérrel volt drágább.

Ugy Reé István főkapitány urat, valamint Pausch Rafael urat komoly embernek tartván, szavaiknak hitelt adtam, amit annál könnyebben tehettem, mert a mézárások esziendő óta zsarolják igazságtalanul és alaplatnul felcsigázott áráikkal a rájuk szoruló közönséget. Ha meg tudják venni a marhahúst potom áron, és el tudják adni méreg drágán, óriási százalék tiszta nyereséggel s fűszerzethetik ezt azzal, hogy a maguk mentségére buta és hazug meséket akarnak elhitetni a közönséggel (pl. hogy eddig ráfizettek a husra;) ha a városi hatóság felszólítására oly pókghendi választ adhattak, amely által az egész közgyűlés vérig sértve érezte magát: miért ne fel-lehetett volna a közgyűlés tehetetlenségének nyilvános megvallására azzal, hogy fölemelik a hus árát? Ilyesmire a mézáróستokat az eddigi tapasztalatok alapján egészen képeseknek tartottam.

A mi most már annak a bizonyos tisztességnek a kérdését illeti, ilyen ügyben a támadás mindig annyit ér, mint a hogyan az ember a támadás forrását értékeli. A mézárások a fehérvári közönség számára — hála Isten! — csak csontot és huszt mérnek, de nem tisztességet. Hogy a hus tisztességes megméréséhez mennyire értenek, azt — sajnos! — mindenki tudja — pedig ez lenne a mesterségük. Hogy most már mennyire értenek a tisztesség méréséhez — a mi nem mesterségük — könnyen elképzelhető. Hajdútól harangöntést, libától fülemileéneket, ökörfől Beethoven-zongát, mézáróستól uri modort hiába váránk. En se várok. Amit írtam, azt a közön-

ség-érdekében írtam, az ő jogainak, egyik leger-zékenyebb szervének, a zsebjenek védelmére. Közérdekből tettem s a gorombaságot közérdekből zsebrévágom. A közönség ugyis tudja, hogy 16 mézáróssal szemben, ha tisztességről van szó — kinek adjon igazat.

Annyi azonban bizonyos, hogy a közönség láthatja, hogy mit várhat a mézárásoktól; ha a saját érdekeiről van szó: méregdrága hus, sok csontot és nyomatéknak egy csomó gorombaságot.

Ideje, hogy a közönség szervezkedjék a saját védelmére.

Székesfehérvár, 1908. október 8-án.

Bilkei Ferenc,

a Fejérmegyei Napló felelős szerkesztője.

VARRÓ ISKOLA. Intelligens leánykák részére felsőruha és fehérmű varrás kitanítására f. évi november 1-én Sütő-utca 16. sz. a. varró iskolát nyitok. **Tandíj havonta 10 korona.** Megjegyzendő, hogy a tanulók kizárólag saját részükre varrnak ruhát, melynek kitűnő szabása biztosítottik. Egy szegényebb sorsú leányka ingyenes oktatásban részesül. **EINBECK IDA.**

— Erdei facsemoték kiosztása. Az állam által fenntartott erdei facsemotékektől az 1909. évi tavaszi és őszi erdőoltásokhoz szükséges csemotékekletet a földmívelésügyi miniszter által a tél folyamán fognak szétküldetni és pedig a kopár és vízmosásos területek beerdősítésére ingyenesen, másféle erdőoltások céljára (rendes erdei vágások és tisztások beerdősítésére) pedig a termelési és szállítási költségek megterítése mellett. Kiosztásra kerülnek: 1—3 éves lucfenyő, jegenyefenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, vörös fenyő, tölgy, kőris, juhar, akác, sril, dió és szelid gesztenye csemoték. A folyamodványokat leg-később 1908. évi december hó 15 ig kell az ille-tékes kir. erdőfelügyelőséghez betérjeszteni.

— Tűzvész Magyaralmáson. Magyaralmási tudósítónk írja: Nagy veszedelembé jutottak f. hó 5-én d. e. 11 óraker a magyaralmásiak. Polák István egyházi és harangozó kocsiszine az északi szomszéd felől egész tűneményszerűn lángba borult. Mentésre az orkánná fajuit vihar-ban gondolni sem lehetett. Pár pillanat alatt a lakóház, sőt a szomszéd ház is lángokban állott. Szegény embernek sok évi keserves keresménye, szerzeménye mind a lángok martaléka lett. Elé-gett lova, 5 drb. hizlalás alatt levő süldője, kocsjia, ekeje s őszi és tavaszi vetőmagja, sőt még összes kenyér- és főzőiszteje is. Most nincs, hova a fejét lehajtsa. Az egész falu részvétellel tekint reá és gyűjtés indult feisegélyezésére. A tűzet a szélvész dacára a közbefelkvő uradalmi cserepes épület és a kath. templom megakasz-tották. A tűz oka gyujtogatás. Sokat beszélnek egy emberről, aki a hó szüret fölötti bujában csak a napokban verte össze fejszével szobája bu-torait s folyton azt hangszolyozta, hogy a napok-ban tűz lesz Almáson. Polák István nagy kára még biztosítás utján sem térül meg, mert az épü let is kevesre volt biztosítva, egyéb ingóságaira pedig egyáltalán nem gondolt szegény a bizto-sításkor.

— Öngyilkosság idegenben. Kovács Károly székesfehérvári születési gyónki segédjegyző Pécssett katonáskodott. A rábizott pénzt eliskasztotta és a büntetéstől való félelmében öngyilkossá lett. A sikkszást akkor tudta meg a felsőbbbsége, mikor megszökött. Főjelenítették, mire a rendőr-ség elfogta. A laktanyára kísérték, hol egy óvat-lan pillanatban leugrott a második emeletől és szörnyethalt.

— Szerencsétlenség. F. hó 5-én délután Natkai Béla helyből kereskedősegéd kerekpárján a lovasberényi úton haladt hazafelé. Az ország-úton olyan por támadt, hogy a lovasberényi utat átszelő vasúti sorompót nem vette észre. A sor-ompónak nekiment úgy, hogy arcát összezuza-ta s valószínűleg agytrázkodást is szenvedett. A sé-besületet a vasúti ór lakásába vitték, honnan koc-sin a kórházba szállították.

— A cucilistakodás. Tordás községben is fölütötte fejét a szociáldemokracia; ezzel együtt a község lakosai közt is megborult a békesség. Ennek az örökös perpatvarnak szomorú áldozata akadt Tordáson. Pilát Ferenc 52 éves földműves a cucilista tanokat karomolva összetűztött a cu-cilisták fejével, ifj. Pintér Jánossal. Az összetűzés tetlegességé fajult, melyből a cucilisták feje su-lyos sebesüléssel került ki. A törvényszék fogja végleg elintézni a dolgot.

— A haragosok. Kisláng községből két egy-másra haragos familiának véres összeütközéséről értesülünk. Horváth János és Horváth István valószínűleg új bor kóstolásáról jöttek a szőlőből, amidőn utközben találkoztak régi haragosaikkal, Károly Józseffel és Károly Istvánnal. A találko-zásra tüstént tápáni kezdtek egymást. Bicska, bot szerepelt a verekezésben, amelyből Horváth került ki súlyosan összeszurkálva. Állapota élet-veszélyes. A törvényes eljárás megindult.

A főtisztelendő papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Fehéregy-házmegyei Főtisztelendő papságot, hogy az összes **egyházi és tanügyi nyomtatványok** egyházmegyénkben elő-irt szöveggel ráktárunkon készen álla-nak és így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával a legolcsóbb árak mellett szállíthatjuk.

Továbbá ajánljuk

Nyomdai intézetünket

mindennemű könnynyomdai munkák mű-vek, röpiratok, folyóiratok, zárszámadá-sok, évi jelentések kimutatások, kör-levelek, hirdetések, falragaszok, le-vélpapírok, borítékok, stb. elkészítésére izléses kivitelben, olcsó árak mellett.

Ki nyomtatványszükségletét nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó utján való terjesztését is elő segíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Székesfehérvár, 1908. szeptember hó.

Egyházmegyei könnynyomda.

SCHMÖLTZ ILÁSZLÓ

CIM, CIMER, SZOBAFESTŐ. és M ZOLO
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSARTÉR 17. SZÁM.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könynyomdában, Székesfehérvárott.